

Lo Somaten

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XV

Reus Dissapte 10 de Febrer de 1900

Núm. 3488

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d' aquest diari y en las principals llibrerías d' aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, llografiá Mallofré, carrer Junquera, 6.
No s' retornan los originals encara que no s' publiquin.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. Ptas. 1
En provincias trimestre. 3'50
Extranjer y Ultramar 7
Anúels, a preus convencionals.

Farmacia Serra

12 ANYS

de continuadas curacions y d' una acceptació general, son las millors probas pera demostrar que 'l

XAROP SERRA

es lo millor remey pera combatre per crónica y rebelde que sia tota classe de

TOS

La que paga més contribució de la província.

VINYAS AMERICANAS

MARCIAL OMBRÁS

PROPIETARI AGRICULTOR

FIGUERAS (Girona)

150.000 peus de 5 a 10 anys que produheixen anyalment:
DEU MILIONS D' ESTACAS **DOS MILIONS DE BARBATS**

No compreu res sens visitar los meus criaderos

que son los més antichs é importants d' Epanya.

PREUS REDUHITS

EMPELTADOR DE CEPS AMERICANS

S' ofereix un de molt práctic y aprobat en la escola Granja agrícola de Barcelona.
Dirigirse á D. Francesch Margalef, carrer Galera, núm. 3, ó al senyor Rosich, Arrabal de Jesús, magatzém.

RUPESTRIS LOT

Hi ha sis mil barbats superiors pera vendre junts ó en part.

OLIVA Plassa Baluart (a) Garrofas

Secció doctrinal

¡Dialecte, dialecte!

Apesar de que 'ls nostres treballs y altres rahons, per desgracia més poderoses, ens obligan á callar més de lo que voldríam, en la actual campanya, que sostenim los catalans á favor de la reivindicació total de la nostra terra, contra las imposicions y persecucions del centralisme, ens falta la paciència y la virtut del silenci davant del espectacle de lamentable ignorancia que ofereixen las Corts espanyolas cada vegada que un diputat catalá bateja á la nostra llengua ab lo dictat filològich que li escua y que de justícia li pertany. Lo que ha passat ab l' incident parlamentari de la proposició de 'n Cañellas y ab los valents discursos del simpátich Soler y March, ens haguera fet caure la cara de vergonya, si en aquell moment haguessim tingut la representació de qualsevol recó de la nació espanyola, valdament hagués sigut de las nostras colonias africanas.

Las cuestiones de filología, com las de botánica ó qualsevol altra purament científicas, no las ha de resoldre lo Congrés de Diputats, y molt menos á crits y interrupcions desaforadas. Una llengua tinguda y estudiada per tal per la filología, llengua 's queda per mes que protestin contra tal descisió la majoria liberal ó conservadora de las nostras Cambras. Aixó es de sentit comú, y per tant no havian de perdre 'l temps en escatirho los diputats castellans. Que 's tracti en bona hora de si els catalans tenim ó no dret á la vida oficial de la nostra llengua y allavors la cuestió podrà pendre l' ayre de cuestió política, per més que l' arrel d' aquest dret siga més fonda, més per la mort de Deu,

no vagin per aixó en cursilerías científicas que han de ser la mofa dels filólechs de totas las nacions. Mes per desgracia, no son tant sols los diputats castellans y cuneros, los únichs que resolen ab quixotesca arrotonch que 'l catalá es un dialecte del castellá, y que may ha tingut las condicions de vida que donan avuy dia á una llengua, fora de las rahons filològicas, la categoria de culta y oficial. Voldríam dir, si no que no coneixen lo text, una cosa semblant á alló que deya don Teodor Baró, ab una ofuscació inexplicable, tractantse d' un catalá y d' una persona tant il·lustrada, en lo «Diario de Barcelona», allá pels vols de novembre: «Como el catalán no fué idioma exclusivamente oficial, á esto se debe que cada cual lo escribiera antes á su manera (!), como se escribe ahora, sin que se vea modo de fijar las reglas de sintaxis y de ortografía, porque mientras unos creen que por razones de afinidad, ha de guiarse por las del castellano, «con el cual tiene tanta afinidad», otros se empenyan en aplicarle las del francés, del cual se halla mucho más distante».

Mes, no es aquesta la cuestió. Al interrompre los nostres diputats, al senyor Cañellas ab los crits de *dialecto, dialecto* lo que tractavan de manifestar, si bé no 's trobaria entre ells un sol que ho sapigués fer, es que 'l catalá es un dialecte del castellá, y que may ha tingut las condicions de vida que donan avuy dia á una llengua, fora de las rahons filològicas, la categoria de culta y oficial. Voldríam dir, si no que no coneixen lo text, una cosa semblant á alló que deya don Teodor Baró, ab una ofuscació inexplicable, tractantse d' un catalá y d' una persona tant il·lustrada, en lo «Diario de Barcelona», allá pels vols de novembre: «Como el catalán no fué idioma exclusivamente oficial, á esto se debe que cada cual lo escribiera antes á su manera (!), como se escribe ahora, sin que se vea modo de fijar las reglas de sintaxis y de ortografía, porque mientras unos creen que por razones de afinidad, ha de guiarse por las del castellano, «con el cual tiene tanta afinidad», otros se empenyan en aplicarle las del francés, del cual se halla mucho más distante».

Donchs bé, al catalá, á pesar d' aquestos reparos, que acullirían ab gran fruició los diputats castellans, y que no son certs, té tots los mérits literaris que podian demanar los mes exigents, pera donarli lo nom de llengua culta: además una vida oficial y cancellaresca en la Edat Mitja, com no la tingueren Castella y altres nacions mes adelantadas, y per últim, una fonética filològica totalment distinta del castellá, ab lo qual no té mes afinitat, fora de la semblansa comuna y natural á totas las llatinas, que las que s' han lograt per

l' imposició y per la mode, no per l' evolució expon-tánea y progressiva del organisme lingüístich.

En comprovació de lo primer, vegis lo que deya, fa uns onze anys, l' eminent don Joan Valera, en 'l «España Moderna», (janer de 1890; p. 218), á propòsit de la publicació del meu estudi sobre 'l «Renacimiento clásico de la literatura catalana». «En la península ibérica bien puede afirmarse que hay tres lenguas literarias y tres literaturas: la castellana, la portuguesa y la catalana. Acaso hasta terminar el siglo XV, las tres lenguas y las tres literaturas «rayen» tan iguales, que no se sepa á cual dar la preferencia, pero sea lo que sea, en el siglo XVI se dejó de escribir en catalán (?); los ingenios de Cataluña escribieron en castellano, y casi estuvo á punto el idioma catalán de degenerar en dialecto, si no revive, como ha revivido, en nuestros días con nuevos bríos y nueva savia. Hoy vuelve á tener el catalán historiadores, publicistas, novelistas, y sobre todo, agregios poetas».

Quina llástima que en Valera no siga diputat, y no hagi assistit á la cómica sessió del dilluns passat. Dom s' haguera rigut, sota del seu blanch bigoti d' aquell excés de zel dels representants del país, que en aquell moment no representava cap altra cosa més que la fatuitat y la ignorancia. De segur que 'ls haguera dit ab lo cor, ja que ne ab los llabis, «el pasarse de filólogos, señores, tiene las mismas quebras, que el pasarse de listo».

Ja fa més de vintidos anys, qu' en Menendez Pelayo va tenir que havérselas ab un d' aquestos polítichs y no dels menos aixerits, que li disputava la càtedra de Literatura espanyola. Ho recordo com si fos ara. Lo senyor Canalejas, qu' era al qui 'm refereixo, sostenia així mateix l' absurdo de considerar lo catalá com un dialecte literari, sense cap importancia, afegint lo disbarat de fe en son programa, una distinció complerta entre las literaturas valencianas y catalana de la Etat Mitja, que no foren sino una mateixa cosa. Tal heretgia literaria va despertar naturalment las protestas d' un coneixedor tan profon de las cosas, com lo nostre sabi amich, qui ab enérgica frase replicó al senyor Canalejas que desde 'ls estanys de Salces fins á las palmeras d' Elx, no 's parla més que una sola llengua y que aquesta no es altra que la catalana. Anys després, en 1888, feu d' ella un entusiasta elogi davant de la Reina Regent, qu' es llástima que no l' hagi conegut lo senyor Cañellas pera repetir-lo davant de las Cambras espanyolas, que 'l necessitan coneixe més que la nostra Sobirana. Però com aquest panegirich está divulgat fins al excés, per las circumstancias extraordinarias en que va ésser fet, renovarem lo recort d' aquell altre que estampá 'l mateix erudit castellá en son hermós discurs de Ramón Lluís.

«Lengua ciertamente grandiosa y magnífica, diu referidte al catalá, puesto que no le bastó servir de instrumentos á los más ingeniosos y pintorescos cronistas de la Edad Media, ni dar carne y vestidura al pensamiento espiritualista de aquel gran metafísico del amor que tanto escrudinó en las soledades del alma, ni le bastó siquiera dar leyes al mar y convertir á Barcelona en otra Rodas, sino que tuvo otra gloria mayor aún y bien malamente olvidada por sus panegiristas, la de haber sido la primera entre todas las lenguas vulgares que sirvió para la especulación filosófica, heredando en esta parte al latín de las escuelas mucho antes que el italiano, mucho antes que el castellano y muchísimo antes que el francés.»

Aném á un altre punt. Son los castellans, que per ignorancia ó per malicia, sostenen que 'l catalá es un

dialecte de la seva pròpia llengua. Ens guardariem de combatre aquesta opinió seriament en lo terror científic, perquè feríem un mal paper. La verdadera ciència dona per admeses y sapigudes les veritats fonamentals, y no baixa de sa enlehydrada trona, cada cop y volta que un baladerer la bescenta ó contradueu. Mes creyém qu' es un deber vulgarisar las ideas fonamentals, y sempre es y será una obra seria y una obra oposar la lògica á la cridoria desafortada, enoara que moltes vegadas no mereixin mes honors que 'ls del silenci ó del despreci. Sápigan, donchs, aixis los diputats que esqueixen llurs vestiduras cada vegada que sentan anomenar idioma al catalá, com aquells erudits que creuen en las grans rahons de afinitat dels idiomas, que lo catalá filològicament considerat, no es espanyol, no pertany á la familia espanyola (en lo qual están compresos lo castellá y 'l portugués, ab tots llurs dialectes), sino á la familia galo-romana. Lo catalá no es tampoch una llengua de transició entre las duas, sino una varietat de la llengua d' oc, que al comensos de la Edat Mitja, se dividí en duas branques, lo provençal y 'l catalá. Desde que apareix la nostra parla, sota lo llatí harbre dels documents del sigles X y XI, ja 's presenta ab caráctes propis, dintre de la familia galo-romana, ja mostra formas no prevencionalizadas y fins distinta sintaxis, pronunciació y sistema ortogràfic.

Aquestas afirmacions no las fem nosaltres, sino dos eminents romanistas, lo sabi Milá y Fontanals, á qui tan respecta la joventut intelectual de Madrid, educada per en Menéndez Pelayo y l' eminent Morel Fatio. Aquestas afirmacions no son nostras, puig llavors no tindrian cap autoritat, sino que poden llegirse estampadas en las planas de la gran enciclopedia alemanya den Gröber, qu' es l' Evangeli de la llengua y literaturas románicas, entre las gents cultas d' Europa, y an la qual al costat de totas las literaturas neolatines hi tenen llech apart y honorífic, lo llengua y literatura catalanes, consideradas com llengua y literatura verament nacionals. No tenim temps de seguir per aquest camí y temém que de ferho aixis fatigariám als nostres llegidors. Un altre dia, si Deu ho vol, tractarém la qüestió de la suposada afinitat del catalá ab lo castellá, y la de si ha estat ó no idioma oficial, y en la mida que ho ha estat, y probarem ab textos á la ma, que no es un idioma parvenu en la vida política dels pobles, sino que hi estava avesat á ella y era llengua cancelleresca y diplomática, abans de que 'l castellá somés en conclusió: los escarafalls dels diputats castellans al parlar del catalá, no son escorpols de filóchs, sino que van més lluny, molt més enllá; van á matar l' ànima mateixa de la nostra rassa. La qüestió de que siga llengua ó dialecte poch lo importa; lo que 'ls contraria es que parlém una llengua diferent de la seva. Plantejan grollerament y á crits aquesta qüestió en la terror filològic, pera no manifestar sa intenció á las claras y ab la cara descoberta. Lo que ells volen es l' aniquilament complet del nostre nadiu llenguatge. Saben que la llengua es lo camí més dret y planer que conduheix á la reivindicació de la vida nacional, que ella es lo nostre signe extern de rassa, que es la llar del nostre esperit aquí en la terra, la nostra ànima feta tangible, que és la barrera moral més alta, que s' aixeca entre 'ls dos pobles; que es, en una paraula la executoria de la nostra nacionalitat, y per aixó tiran de dret contra tot lo que siga respectarla y enaltirla. Respectém-la, estimém-la y conservém-la nosaltres ab veneració filial y sagrada, de lo contrari ens exposém á perdre quant som, quant valém y quant esperém.

A. RUBIÓ Y LLUCH.

«Els sepulcres blancs»

PER JAUME BROSSA

Per la cultura elevada que l' seu autor manifesta, «Els sepulcres blancs» representen una obra d' alta literatura dramática; podent considerar-se, per consegüent, com una de les més importants que han aparegut en la nostra llengua.

Mai s' alabarán suficientment, entre nosaltres, les obres que s' apartin am decisió del cercle infantivol i barroer que domina en la nostra literatura, sobre tot si, com en el libre den Brossa, se ns ofereix am sinceritat i am profunditat quelcom de les idees i dels sentiments de l' ànima d' avui.

Prenent-los en la llur essencia, «Els sepulcres blancs» signifiquen per Catalunya un aveng literari, ideologic i espiritual. Amb aquesta obra, que mostra un sentit-moral caracteristic, en Brossa vé, además, a continuar amb esperit propi 'l teatre modern iniciat aquí, am talent i am profunditat per l' Iglesias.

Amb el titol del seu drama, sembla que 'n Brossa vulgui simbolisar an aquells esperits que, no vivint la vida de llur conciencia, acaten humilment l' imposició dels dogmes religiosos, de les convencions socials i de la rutina en totes les esferes de l' existencia; amegant, am l' hipocresia sistemática, la nulitat moral de l' individu propi.

Mes, del conflicte dramàtic d' «Els sepulcres blancs» se desprén, idealment, una filosofia quintaessenciada. La naturalesa humana no es prou forta pera realisar ni sisquera pera viure los seves idealitats, de lo qual deriva 'l fracás de l' home en la lluita i en la rebel·lió contra la Fatalitat. Així es posa en evidencia l' antinomia metafísica existent entre is que posseïxen el desig sense disposar de la força, venint a parar immediatament a una tortura moral inacabable, si s' entreguen a l' anhel que aspira a alcançar la realitat d' una harmonia entre aquelles dugues potencies. Efectivament, en el drama den Brossa se exhibeix bancarrota de dugues voluntats que 's desitgen; les quals s'anul·len en l' esforç suprem d' elles mateixes contra la Fatalitat, ja encarnada en la naturalesa teble de llurs individus, (debilitat que enclou el germe tragic que fatalment portem en nosaltres, segons la teoria dramática del mateix Brossa) ja en les prevaricacions irresistibles de la societat que menyspreen.

El drama den Brossa, a despit de la seva importancia simbolica, se desenrotlla am sobrietat en un medi real i present. En Guillem Lavern, advocat, viu am la seva esposa, Joana Fontanals, en una població propera de la ciutat de Barcelona. Ell, home debil de voluntat i esclau del sentiment, no exerceix la seva carrera, dedicant-se tant sols al culte de la vida matrimonial. Ella, esperit rigidament catolic, se sent absorbida am preferencia per l' exercici dels preceptes religiosos. La Joana vé a esser l' encarnació femenina de l' absolutisme i del fanatisme: la seva dominació devé quasi tirànica en el seu marit. Els caràcters de l' un i l' altre están descritos am gran vigor i alhora am gran refinament psicologic; essent tan clara llur transparencia que donen ben bé l' il·lusió de la perenne realitat humana i de la vida social d' avui dia.

En Guillem ha rebut una carta de la Sofia, germana de la seva esposa, manifestant el desig de que se l' aculli benevolament en l' acasa pairal, atenent a la desesperada situació física, moral i pecuniaria en que s' troba. La Joana Fontanals, a l' enterar-se de la petició se declara enemiga resolta de la vinguda de la seva germana: la Sofia, per ella, ha deshonrat el nom sens màcula dels seus pares am l' existencia aventurera que ha dut.

Peró no és aixó la Sofia, ànima plena d' ideal i de voluntat, se va deseixir als vinticinco anys de la seva familia i, ull-presa per l' art de la pintura, se n va anar a rendir-li immediatament el culte de la seva personalitat frisoa. I, en un rampell d' individualisme, disfrutant els rédits de la seva fortuna, es va creure convertida en home i en possessió d' ella mateixa. Peró la vida intensa i agitada que va fer durant el camí de la seva emancipació, quan el seu esperit hi pensava menys, va començar rapidament a minvar la seva fortuna, que constituia en veritat el preu de la seva independència. Aleshores va intentar les especulacions capritxoses de la Borsa, posant-se a jugar-hi, i en tres o quatre dies el seu capital va desaparèixe del tot.

No sabent guanyar-se la vida (ni intentant-ho, pera continuar en l' emancipació), puix el seu art atrevit de fondo i de forma no va esser apreciat allavors pel public; sense recursos de cap mena; faltada de salud; deshonrada, sense sapiguer-ho encara, per les infames legends que s' divulguen sobre la seva vida, senyalan-la com a prototipo de la disolució; sentint en l' ànima l' horror a la soletat; ella recorre, en un impuls sentimental que desfá tota l' obra de la seva emancipació, a l' afecte i a l' ajuda de la familia.

En aquesta anada de la Sofia a casa dels seus pares, ja que ella hi compareix després sobtadament, trobo jo un error de concepció en el drama «Els sepulcres blancs», perquè es vol fer passar a la Sofia com una dona completament emancipada en sí mateixa. El drama hauria hagut de tenir lloc—resultant, en conseqüencia, més intens—en els moments en que la Sofia va preparar i realisar la fugida de casa seva. Ara, com veurem tot seguit, ella hi torna am la misió inconscient d' un esperit del mal o d' un instrument de la fatalitat.

Am tot, el venciment de l' ànima de la Sofia, que tira per terra l' obra de la seva redempció moral, és profundament humà, i com aital, l' hem d' admetre; encara que, ben mirat, aqueixos venciments signifi-

quen la destrucció dels grans caràcters, de les ànimes superiors o dels heroos humans.

JOAN PEREZ JORBA.

(Acabarà.)

CRÓNICA

Observacions Meteorológicas

del dia 9 de Febrer de 1900

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

Horas d'observació	Barómetro aneroide	Grav d'humiditat	Pluja en 24 horas	Algua evap. en 24 h.	Estat del cel	Obscr particular		
9 m.	749	98		2'2	Nóvol			
3 t.	749	97			Ran			
Horas d'observació		TEMPERATURAS			VENTS		NUVOLS	
		Máxima	Mínim.	Tor. tip.	direcci.	classe	can.	
9 m.	Sol.	21	5	8	S.	Cumul	0'4	
3 t.	Sombra	13		11	O.		0'7	

Hem rebut sagells de la «Unió Catalana» de la darrera emissió.

Tots quants companys de causa desitgin adquirirne poden ferho en nostra Redacció.

Aquesta nit se celebrará ball de disfressas en las societats «El Olimpo», «La Palma», «El Alba» y «Círculo Republicano Histórico».

Lo recaudat en lo dia d' ahir en la Administració de Consums per diferents especies puja á la cantitat de 852'57 pessetas.

Desde 'l dia primer d' aquest mes han quedat admesos á la circulació per lo Correu, ab la garantia del Estat y sense limitació d' oficinas, valors en metàlich, que den declarar l' expedidor, fins á la cantitat de 50 pessetas en cada envió. Los sellos de Correus que representin los drets de franqueig y certificat s' adheixen al darrera del sobre, de forma que apareixin separats de las veras del objecte. Los envios de valors en metàlich no deuen pesar més de 300 grams.

Altre cop lo cel se mostrará ahir asserenat encare que alguns núvols taparen á ratos la brillantor del sol.

Per dimissió del que la desempnyava, se troba vacant la plassa de secretari del Ajuntament de La Canoja.

A París s' está organisant una tómbola, en la que s' rifarán valiosos objectes, regalo d' admiradors de don Anton Aparisi y Guizarro pera contribuir ab lo resultat d' ella al monument que ha de erigirseli á Valencia.

Diu un colega de Barcelona que s' projecta allí un meeting pera celebrar las derrotas dels inglesos.

Comunican de Pamplona que regna disgust en aquella capital contra un periódich carlista que ha emprés una campanya contra Sarasate.

L' eminent violinista, en un testament que ha fet, ha legat al Municipi pamplonés sas joyas, tassadas en 140.000 duros.

L' Ajuntament, en vista de la conducta observada per dit periódich carlista, ha acordat dirigir á Sarasate un missatge de desagravi en nom del vehinat pamplonés.

Lo metereólech «Escolar» fa 'l següent resumén de sas prediccions pera 'ls dias que restan de la primera quinzena del present mes:

Dia 10.—Fret y escarxas á Vascongadas, Asturias, Galicia y Nort de Portugal.

Dias 11 y 12.—Bon temps á Andalusia, Murcia, Valencia, Alicante, Albacete, Cuenca y Castelló.

Dias 13 y 14.—Plujas en lo general de las regions y en tot lo S. y SO. de Portugal.

Dia 15.—Fortas escarxas en lo centre y las mitjas latituds.

Copiém de nostre estimat confrare L' Oloti:

«Per haverse estás lo «dengue» d' una manera alarmant á Sant Feliu de Pallarols y per aquells pobles vehins, ha tingut d' aplassarse pera 'l diumenge 18, l' acte de propaganda catalanista que hi volían celebrar diumenge vinent las agrupacions d' aquesta vila».

L' Alcalde de Vendrell participa al Govern civil que no hi ha cap indici pera temer alteració d' ordre públich, ab motiu de la vaga dels boters d' aquella vila.

Los interessats que tinguin en dipòsit en lo Banc d' Espanya accions d' obras públicas y del ferrocarril

de Lleyda à Reus y Tarragona, poden presentarse á la Caixa del mateix, de deu del matí á dues de la tarde, á porcir los interessos venants.

L' Ebre ha crescut de nou y segueix arrastrant una gran quantitat d' aygues que facilita la navegació, que no para de practicar viatjes, baixant á Tortosa rajoles, guix, fusta y altres productes agrícoles dels pobles riberechs.

Ha pres possessió del seu destí la nombrada mestra australian interina pera una Escola pública elemental de noyas d' aquesta ciutat, donya Maria Fabra Fabregat.

Los pescadors de nostras platjes vehinas que 's doñon á la pesca del arrastre están d' enhorebons, puig es bastanta la cantitat de peix que aquestos dies extreuen y entre 'l que hi abunda molt lo conegut per «lecha».

A París se van á establir distribuïdors automàtics de sellos. Per lo procediment ja conegut se tiran 15 céntims en la màquina automática, y surt lo sello.

Aixó no le res de particular ni ofereix cap novetat. Lo curiós es que la màquina, segons sembla, está tan perfeccionada, que quan alguna persona tira en ella una moneda falsa ó que no circula, en compte de donar lo sello retorna la moneda.

Teatro Fortuny

«EL PADRINO DE EL NENE»

En pocas campanyas teatrals ens hem vist precisats á ressenyar tants estrenos com en la present, lo que vol dir que no recordém haver tingut en nostre teatre una campanya tan estudiosa com la que hi actua actualment.

Dijous s' estrená la sarsuela quin nom serveix de epigrafe á aquestes raílías, original dels mateixos autors de «El señor Joaquín», pero que á nosaltres no 'ns agrada de bon tros tant com aquella simpática obra. No obstant, regoneixém que «El padrino de El Nene» es un saynet plé de gracia, tenint quadros plens de vida y rebossant l' humorisme de bona lley. Y per demunt de tot aixó, una de las condicions que 'ns la fa agradar es la de encloure una sátira molt punxanta «por el arte nacional», «por el arte del torero».

La execució molt regular, notantse inseguritat en alguns artistes.

Lo senyor Montero, en son paper de Perico, superior, aixís com la senyoreta Cancela, de la qual hem de dir sempre lo mateix: que es una artista de veritat y per lo tant interpreta tots los personatjes que se li encarregan, del modo que deuen interpretar-se.

Formava part del programa del dijous la exhibició d' un Cinematógrafo molt perfeccionat, quins quadros foren molt ben acceptats pel públich, especialment los colorits: molts dels quals foren aplaudits, essent forosa la repetició pera acallar los aplaudiments.

C.

Secció oficial

Registre civil

del dia 8 de Febrer de 1900

Naixements

Anton Trill Martrá, de Joan y Francisco.

Matrimónis

Joseph Lopez Cervera, ab Dionisia Alcover Copen.

Defuncions

Maria Teresa Barberá Sagrañes, 75 anys, Hospital civil.—Pere Cuchí Lopez, 66 anys, idem.—Joan Solá Llagostera, 20 anys, Nou Sant Francesch, 48.—Martí Montserrat-Mestres, 3 mesos, Cren Vermella, 11.

Secció religiosa

Sant d' avuy.—Sant Jescinto.

CULTS RELIGIOSOS

Parroquia de Sant Francesch

Demá á las 8 del matí tindrà lloch la comunió general en Ntra. Sra. del Carme y per la tarde á dos quarts de cinch la funció mensual de costum ab professo per la Iglesia.

Sant de demá.—Sant Severi.

Secció comercial

MOVIMENT DEL PORT DE TARRAGONA

Entradas del dia 8.

De Marsella y Barcelona, en 4 dias, v. Cabo Trafalgar, de 1.212 ts., ab efectes, consignat á D. Marián Peres.

De Bilbao y esc., en 33 dias, v. Italica, de 675 ts., ab efectes, consignat á D. Marián Peres.

De Barcelona, en 6 horas, v. Julián, de 593 ts., ab efectes, consignat als senyors Fills de B. Lopez.

Despatxadas

Pera Bilbao y esc., v. Cabo Trafalgar, ab efectes.

Pera Bilbao y esc., v. Julián, ab efectes.

Pera Marsella y esc., v. Italica, ab efectes.

Bolsi de Reus

CARRER MONTEROLS, NÚMERO 27

Cotisació á Barcelona á las 4 de la tarde del día de ahir.

Interior	69'52	Cubas del 86	81'81
Orenses	13'70	Cubas del 90	68'43
S. Juan	4	Aduanas	102'
Norts	54'75	Ob. 5 0/0 Almona	95'75
Fransas	47'55	Id. 3 0/0 Fransa	49'08
Filipinas	88'87		

PARIS

Exterior 68'40 Madrid

GIROS

París 29'40 Londres 32'55

Se reben órdes pera operacions de Bolsa. Compra y venta al contat de tota classe de valors cotisables d' Bolsa. Descompte de cupons y compra de monedas d' or de tots los paisos.

J. Marsans Rof

Representant en Reus: JOAQUIM SOCIATS

CARRER SANTA AGNA, 28. (Teléfono núm. 21)

Cotisació á Barcelona á las 4 de la tarde d' ahir:

Interior	69'52	Aduanas	102'
Exterior		Norts	54'75
Amortisable		Fransas	47'55
Cubas 1896	81'75	Orenses	13'75
Cubas 1890	68'37	Obs. 6 0/0 Fransa	92'62
Filipinas	87'	Id. 6 0/0	49'
Exterior París	68'55	Id. 3 0/0	

GIROS

París 29'40 Londres 32'55

Órdes de Bolsa pera Barcelona Madrid y París.—Compra y venta al comptat de tota classe de valors.—Descompte de cupons.—Compra de monedas d' or y bitllets de tots los paisos.—Giros sobre Barcelona y Madrid.

Cambis corrents

en lo dia d' ahir donats per la Junta Sindical del Col·legi de Corredors de Comers de la plassa de Reus.

CAMBIS EXTRANJERS

	Ops.	Diner.	Paper.
Londres 90 dias fetxa.		32'15	32'20
» 8 dias vista			
» vista		32'45	32'55
París 90 dias fetxa			
París vista	28'30	28'90	28'70
Marsella 90 dias vista			
» 8 » »			

VALORS LOCALS

	DINER	PAPER	OPER.
ACCIONS	Ptas.	Ptas.	
Gas Reusense.	675		
Industrial Farinera	650		
Banch de Reus de Descomptes y Prestams		650	
Manufacturera de Algodón	140	150	
Companya Reusense de Tranvías	250		

Anuncis particulars

Interessant als viticultors

CARTILLA RÚSTICA

PERA US DEL CULTIVADOR

VINYA AMERICANA

PUBLICADA

Per la Redacció de «El Labriego»

Vista la bona acollida que ha meregut la primera edició d' aquesta CARTILLA RÚSTICA impresa en idioma catalá, tota vegada que 's vegé agotada en un breu espay de temps, la Redacció de «El Labriego» cregué convenient procedir á sa reimpressió al castellá, degudament aumentada.

PASTILLAS FONT

Cloro-Boro-Sodicas á la Cocaína y al Mentol

Son lo millor remey en las laringitis catarrals en general, amigdalitis y faringo-laringitis, tant exudativas com ulcerosa y granulosa; tos faríngea, ronquera, afonia y en general en las inflamacions de la gola, etc.

Dipòsit general. Farmacia de A. SERRA.—REUS.

De venta en todas las bonas farmacias y principals droguerías.

Dita CARTILLA la forma un volumen en 8.º major de 140 páginas y 's ven al preu de 3 rals l' exemplar en aquesta impremta.

BIENVENIDO ESTEBAN LAHOZ

Doctor en Medicina y Cirugia

Especialista en enfermetats de cirugia, operacions y secretas.

Consulta de 11 á una y de 6 á 8.—Gratis els pobres, de 5 á 6.

Arrabal Robuster, 11 y 13, primer.

Gran dipòsit de fems

JAUME SIDÓS

Camí de Tarragona (Dressereta) derrerera del convent

En dit dipòsit se venen fems als preus següents:

- 1.ª classe, 14 pessetas los 100 paners.
- 2.ª » 13 »

Aquets fems estan barrejats de desperdicis del matedero y de comunas.

Telégramas

Madrid 9.

S' ha disposat que 'l transport «General Valdés» conduheixi desde Cádiz á Canarias la companyia en peu de guerra destinada á Fernando Póo.

En aquellà isla las tropas trasbordarán al «Infanta Isabel» lo qual las conduhirá á son destí.

Lo comandant del «General Valdés» porta á bordo 23.000 pessetas pera atendre á las necessitats més urgents.

També han sigut embarcats ab lo mateix destí 247.000 cartutxos Maüser, un complet material de campanya y 400 toneladas de carbó.

S' assegura que próximament será movilitat lo batalló d' infantería de marina de San Fernando, pera destinarls també á Fernando Póo.

—Dihen de Burdeos que cinch treballadors espanyols estavan cavant una vinya en un poble proper, y trobaren á una fondària de 50 centímeters una jerra plena de monedas d' or ab lo bust de Lluís XVI.

Los treballadors se repartiren lo diner, amagant al amo de la vinya lo descubrimient del tresor.

Un d' ells se presentá ahir á Burdeos ab las monedas en una casa de cambi, lo qual cridá l' atenció, essent detingut y registrat, trobantsehi tres mil franchs en or.

—Sembla que 'l senyor Cobian, que tant s' ha distingit en los debats de Guerra y Marina, va á presentar una proposició de lley concretant lo que sostingué en lo Senat fa dias.

Es probable, ab tal metiu, que comensi contra dit senyor una campanya com la que s' está fent ara contra 'l comte de las Almenas.

—De Governació contestan al governador de Málaga que no se li pot enviar res per de prompte pera Estepons.

—Pel ministeri de la Guerra s' han dictat las midas encaminadas á que en cap cas los que están en filas tinguin que esperar los llicenciaments especials, sino que á mida que vagin cumplint lo tems reglamentari, puguin marxar á sas casas.

Diversions públicas

Teatro Fortuny

GRAN COMPANYIA DE SARSUELA COMICA

dirigida per los mestres

D. Joseph Bayarri y D. Jacinto Vergés

Funció pera avuy.—5.ª d' abono de la 2.ª sé. ie.—

Estreno de la extravagancia en un acte «¡Xerraire!»,

la sarsuela «El padrino de El Nene», segona presentació del «Cinematógrafo Lumière» y «Walgraph mágich» exhibintse 12 quadros escullidíssims, y la sarsuela en un acte «La sombra».

Entrada á localitat 3 rals.—Id. al paraís 2.

A las nou en punt.

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució.

Com fluidificants espectorants y treure la TOS

los CAMELOS PECTORALS del METJE SALAS

A 150 pessetas caixa

A Reus D. ANTON SERRA, arrabal Santa Anna, núm. 8.

Societat general de transports marítims a vapor de Marsella

Serveys del mes de Febrer de 1900

Línea directa para el Rio de la Plata

Sortirán de Barcelona directament para Montevideo y Buenos-Aires los magníficos y rápidos vapores francesos

lo dia 11 de Febrer lo vapor "Espagne"
lo dia 21 de " " " " "France"

LINEA PERA 'L BRASIL Y RIO DE LA PLATA

Sortirán de Barcelona los grandiosos y acreditats vapores francesos lo dia de para Rio Janeiro, lo vapor

lo dia de para Rio Janeiro, Montevideo y Buenos-Aires lo vapor.
Consignataris á Barcelona, RIPOL y C., Plassa de Palacio.—Barcelona.

Survey dels trens de viatjers

De Mora á Reus

SORTIDA		ARRIBADA
4:19 m.	tren de mercancías ab cotxes de 3.ª classe	7:54 m.
5:46 m.	tren exprés ab cotxes de 1.ª classe.....	7:01 m.
8:44 m.	tren mercancías cotxes de 2.ª y 3.ª classe	12:31 t.
11:02 t.	tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª classe	1:53 t.
5:27 t.	tren de mercancías ab cotxes de 3.ª classe	8:48 n.

De Reus á Mora

SORTIDA		ARRIBADA
7:01 m.	tren de mercancías ab cotxes de 3.ª classe	9:49 m.
1:26 t.	tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª classe	3:14 t.
3:28 t.	tren de mercancías ab cotxes de 3.ª classe	6:29 t.
7:03 n.	tren de id. ab cotxes 2.ª y 3.ª classe	10:06 n.
9:23 n.	tren exprés ab cotxes de 1.ª classe.....	10:31 n.

De Reus á Barcelona

SORTIDA		ARRIBADA
4:43 m.	tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª classe (1)	8:22 m.
4:43 m.	" " " " " " " " " " " "	9:44 m.
7:09 m.	tren exprés ab cotxes de primera classe.....	9:21 m.
1:01 t.	tren de mercancías ab cotxes 2.ª y 3.ª classe	7:34 n.
1:59 t.	tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª classe....	5:08 t.
6:35 t.	tren mixte ab cotxes de 2.ª classe (2).....	10:13 n.

De Barcelona á Reus

SORTIDA		ARRIBADA
5:25 m.	tren mixto ab cotxes de 2.ª y 3.ª classe (3)	10:17 m.
9:54 m.	tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª classe	1:04 t.
11:45 m.	tren mercancías ab cotxes de 2.ª y 3.ª classe	6:35 t.
1:55 t.	tren correo ab cotxes de 1.ª 2.ª y 3.ª classe	5:31 t.
7:02 t.	tren exprés ab cotxes de 1.ª classe.....	9:45 n.

Reus 1 de Juliol de 1899.

- (1) Trashedt á Sant Vicens.
- (2) Idem á Roda y Sant Vicens.
- (3) Idem á Sant Vicens y Roda.

ALTAS

Baixas

para la contribució

Se 'n venen en la Imprempta d'aquest diari.

LLET PURA DE VACA

VACAS SUSSAS

Hort de Pau Abelló

Se ven al carrer primer del Roser núm. 4.

Publicacions regionalistas que's raben en aquesta Redacció.

«La Renaixensa», diari de Catalunya, «La veu de Catalunya», diari de Catalunya, «La Nació Catalana», Quinzenali de Catalunya, «L'Art del Pagés», quinzenari, «L'Aurora», mensual de Catalunya, «Lo Teatro Regional», setmanari de Barcelona.—«La Veu de Montserrat», setmanari de Catalunya, de Vich.—«La Costa de Llevant», setmanari de Catalunya, de Blanes.—«L'Olot», setmanari de Catalunya, de Olot.—«Las Cuatre Barras», setmanari de Catalunya, de Vilafranca del Panadés.—Lo Geronés, setmanari de Catalunya, de Girona.—«La Veu del Vallés», setmanari de Catalunya, de Granollers.—«El Vendrellen se», setmanari de Catalunya del Vendrell.—«La Revista Gallega», setmanari de la Coruña (Galicia).—«Euskalduna», «Euskazale», setmanaris de Bilbao (Biscaya).—«El Eco del Guadalupe», setmanari de Alcañiz (Aragó).

Ferrocarril economic de Reus á Salou

Survey de trens que regirá desde '12 d' Octubre de de 1899.

Sortidas de Reus.—4:10, 9:00 matí, 2:32, 5:43 tarde.

Sortidas de Salou.—4:56, 10:49 matí, tarde 5:10 y 7:25 nit.

Tranvía á vapor.—Sortidas de la estació: 11:20 7:50 nit.—Sortidas del Arrabal: 8:45 matí y 2:15 t.

Reus 26 de Septiembre 1899.

OBRA NOVA

Fills ilustres de Reus

DE

Francisco Gras y Elias

3 pessetas exemplar.—Se ven en aques-
ta Imprempta.